

**Presidential Communications Office
Presidential News Desk**

**SPEECH
OF
PRESIDENT RODRIGO ROA DUTERTE
DURING THE FOUNDING ANNIVERSARY AND CEREMONIAL RECOGNITION OF
THE DECLARATION OF THE PROVINCE OF SOUTHERN LEYTE**

[Delivered in Maasin, Leyte | 02 July 2018]

Kindly sit down. Thank you for your courtesy.

Transportation Secretary Arthur Tugade, classmate nako ni siya sa College of Law. Siya mao'y among valedictorian, mao nang ako siyang gikuha kay bright. [laughter]

Tan-awa na ang airport, hantod karon, kaluoy sa Diyos mahuman na. And it is a... [applause] It is a feeder route.[applause]

Ana man na kay mulangoy mo kutob Cebu? [laughter] Presidential Spokesperson Harry Roque, dynamic nga public servant. Mag sige la'g pangaway. [laughter]

Presidential Adviser for Political Affairs Francis Tolentino. [applause] Kani ba si Francis, he was the mayor of Tagaytay. For the longest time kauban ko ni sa kaniadtong OIC days and I would say that --- wa man ko mangampanya --- pero usa ni siya sa mga tao nga hilomon, dili mag-yaga-yaga, dili mamalikas, dili mag... Dili magbalikas og pari ug obispo. [laughter]

O 'di bitaw, okay kaayo ni siya. Basin baya og mudagan... Tan-awa una ninyo ang record. Hilomon nga tao ni pero during the Mayon Volcano eruption, nag-abot mi niadto unya wa na siya kauli. Ana ko, "Ayaw pag hawa ngari. Take charge sa kuan." Ana --- ana ko eh. Usa ra ka tao akong gina sugo.

I'm fond of just one person. Ana --- 'di ko anang daghang kuan. Gina --- imo tanan. Imo ang kwarta, imo tanang operation, imo --- wa po ana...

Hilomon, di gani mu... Og maikog gani, pasalamatan nimo. Tan-awon nimo, abogado ni, Ateneo de Manila. Maayong tao.

Pareho pud ni Bong Go [Hain man ang y***?] [cheers and applause]

Ayaw mo'g kumpyansa aning Bong Go kay kani, ang iyang amahan, Chinese pud. Ang inahan ani ug ang kaliwat niya sa iyang inahan mga Tesoro sa Batangas, mga maldito ni'g mga ig-agaw. [laughter]

Kay ang Tesoro gud --- Tesoro barong. Iya man nang mga ig-agaw. This guy is a Batangueño by heart. Dili ni... Nawong ang Intsik pero batasan ani kuan --- Batangas gud. Maldito ni. [laughter]

Ang atong Presidential Assitant for Mindanao, si Michael Dino. [applause] Sa Visayas. Taga-Visayas ni. Kani, Chinese pud ni pero lain ning mga --- kaning Chinese ba sa Cebu. Lain ang ilang batasan kesa the rest of the country nga...

Ngari sa Cebu, kaning mga Chinese diri nga nagdagko na gyud na murag Pilipino, mas kuan, mas mga maldito. [laughter] Mga... Bitaw. Di raba na siya musugot tawgon anang Intsik. Wa gyud sila, kanang unsa ni...

Ang assimilation sa Cebu paspas because it's an old city. Mao nang mga Intsik ngari, mao pu'y maghari-hari kay di na man na sila musugot tawgon nimo og Intsik. Pilipino gyud na sila.

The Lone District Representative sa Southern Leyte, si Roger Mercado. [applause] Ako man daw ni siyang ig-agaw. Pero 'tong election, nawala-wala man. [cheers and applause]

Pero karong sunod nga election, presidente pa man ko og maluoy ang Gino-o. Og di pa ni mupakita, ah mubalik gyud 'tong usa, katong iyang gipusil ang helicopter, natagak. [cheers and applause]

Nia ba? [cheers] Ah naa ra man diay. [cheers] Ayaw og kaguol, gaw. [cheers] Ang kalibutan balos-balos lang ni. [cheers and applause]

Kauban man mi sa Congress. Nagkauban mi 11th Congress. Mayor ko sa Davao for 23 years. Diretso --- ang first set nako, di nako kadagan sa ika-upat, nag-congressman ko. Mao 'tong nagkauban mi ni Congressman Saludo.

Unya ang second set nako, di na man pud ko kadagan sa ika-upat, mao 'tong nag-mayor --- nag-vice-mayor nalang ko kay Inday. Inday ba, akong anak. O kana, kuyaw pud na. [laughter] Pero ako gyud nang gipanganlan og Inday.

Sa tinuod lang pagka-tao ana, ako'y kugos-kugos sa sala ba. Sige'g hilak. Siguro na-alingasa siya gikan sa hospital. Akong giingnan nga kani akong panganlan og Inday kay masa man nang -- sa Kabisay-an, Inday, masa na eh. Tan-awa karon. Di nag-dako sa ilhan nakong mga tao.

Ayaw ninyo'g tawga'g Sara. Inday lang. Mao na siya Inday. E 'di ni sikat. [laughter] Sige'g pangulata ngari, pangulata ngadto. [laughter and cheers]

Manumbag na hasta pulis. Ah igo. O, tinuod. Pulis, katong sheriff. Mangulata gyud na. Naanhi ba nang buang diri? Naanhi si Inday? Akong paanhion. Akong ingnon.

Ang inahan ana taga... Ambot og diin gikan ang... [laughter] Ako lang nahibaw-an --- tisay man gud. [laughter]

Unya kausa, pauliay ko sa Davao. Pasko, bakasyon, holy week, ana, kung dili, imong birthday. Lupad-lupad, kausa nakit-an nako ni iyang inahan. Kuan gyud, gwapa. Gwapa na siya dalaga pa. [cheers] Kadtong wa pa gyud na --- sakiton na man gud na ron kay may cancer na.

Pag tan-aw nako, ingon ko, “Gwapaha aning bayhana uy. Linte.”

[cheers] Susmaryosep. [laughter] Pagka ngil-ad. Tsk.

Ig-agaw man diay na silang Hitler. Akong gitan-aw ngadto sa... [laughter] Mao si Inday pag-umangkon ni Hitler. [laughter]

Southern Leyte Governor Christopher Yap; Maasin City Mayor Nacional Mercado; ang Maasinon ug tibuok Southern Leyte; mga kaigsuonan ko.

Di nako basahon ang akong speech ha kay naa ko’y gustong mensaheng ipaabot ninyo. [cheers and applause] Bitaw, kani, kuan gyud ko ani, allergic ko aning issue-ha. Dili ning sa pari. [laughter]

Masuko ba diay’g ingnong lain imong Gino-o? [laughter] You know, God is what you conceive him to be. Lain-lain ta’g Gino-o eh. Ang pagtuo nako sa Gino-o, katong natun-an nako sa akong mga ginikanan. Di pa gani sa eskwelahan.

Mao to’y akong Gino-ong nahibaw-an. Dili pud nang Gino-o sa anang gamiton nimong plataporma, unya gamiton nimo ang Gino-o, muingon ka’g gabaan ka kay ang Gino-o mao ni, mao na... Maigo gyud ang Gino-o.

Pero di man ko mutuo anang... Lain man ni akong Gino-o. Mao nang nag-away mi aning...

Ayaw lang diri kay diri ra ba ko gibunyagan basin bawion. [laughter and cheers]

Kahibaw ka aning mga Leyteño mga pilosopo kaayo. Abi ra nang kabaw ra’y but-an diri. [laughter] Maypa ang kabaw kay na...

But anyway, politiko man gud ko and I --- kani nahitabo ni tanan because of one issue. Isa ra gyud ka issue nganong nag-away mi.

Kamong tanan, ang puno't dulo dito alam ninyo --- it's drugs. Kay kanang inyong style ngari, mudagan mo pagka-mayor, pagka-governor, dili tanan. Pagkahuman, gamiton nimong plataporma sa imong drug operation ing ang gobyernong opisina mismo.

Mao na’y nakadaot aning Leyte niadto. So well known ni because ang mga droga diri sa... Kung mutan-aw ka sa mapa sa Pilipinas, ang imong right side, kanang Pacific, mao na’y east. Ang

imong left side ngari, magtan-aw ka diri sa may Palawan, ngadto sa Panay, that is the west side of the Philippines.

Duha ni eh: Espinosa, Odicta, si Mabilog --- ang buang wa mubalik. [laughter] Nga gipatawag ko ni sila [garbled]. Gipatawag ko ni sila diha sa Malacañan.

Gipahawa nako ang mga sundalo ko, kita'y magprangkahay lang. Isulti na lang nako. Giingnan nako sila ayaw mo'g sulod ana kay di gyud ko musugot nga ang akong nasod gub-on lang sa droga. [applause]

Do not destroy my country and do not destroy our young kay p***** i**, hiritan ta gyud mo. [cheers and applause] Patyon ta gyud mo.

Unya pagkasunod, mga mayor. Mao gihapon. Naa ma'y city mayor nag-adto didto. Ako gihapon silang gikulong. Giingnan ko sila "Ayaw. Ayaw gyud kay --- ayaw gyud pagtu-o, palutsyon ta mo."

Basta gamiton nimo ang imong puder para sa droga... Parojinog, kay Espinosa, tas karon ganina si Halili --- Batangas. Arte-arte pa ngadto gilatos-latos niadtong...

Pakunwari man lang na. Kunwari kadtong mga adik iyang gipaprosisyon, palatos, wa gyud na'y... Siya man na. Siya 'yun.

Ganina, patay. Ambot og kinsa'y gapatay. [laughter] Pero giingnan ta mo ayaw lagi. Ayaw gyud. Maluoy ka sa taga-Leyte.

Mao ning nianhi bitaw ko kay maluoy ko sa nahitabo diri. Naay mayor patyon niya hasta iyang mga pulis, iyang pamusilon, unya nagsige ka'g droga, isog ka na kaayo manulti, nagbaha ang droga ngari. Pila gud ang nakulong mo'g mga bata ngari karon?

Kinsay... p***** i**. Kinsa ma'y mutubag ana ron? Unya naay uban, maluoy ka na lang sa atong mga kababayan. Muadto'g laing lugar. Nahibaw mo nga adto ngadto, i-rape, patrabahuon ninyo'g --- ang tulog, duha na lang ka-oras.

Trabaho niya sa iyang pamilya, i-patrabahu-on siya ngadto son-in-law. Unya didto sa pagkumangkon nga balay didto sa usa ka compound. Mao na ang tulog sa pobre, mag-duha, tulo ka oras. Mao man nang... Kita ninyo sa newspaper.

Unya ang kaon, mahimo murag basura. Wala na lang man ninyo huna-hunaa na... Unya ginapasipad-an na everyday. Apil sa teritoryo na ang kanang pag-abuso sa babae.

Nag-sige na'g padala'g kwarta ngari maski'g pila. Nagtu-o sila nga ang ilang anak nag-eskwela sa ilang padala ngadto.

Naa pu'y ubang durugista ngari kay naa ma'y kwarta, nahibaw sila ang bata naay gidawat maski gamay ra para edukasyon, hala sige lang gyud l*** hangtod mubigay.

Wa na lang ninyo huna-hunaa tung uban ngadto --- mamatay, patay gyud mo. Taas pa ang panahon nako og di ko mauna'g patay. [cheers]

Mao na akong kamatay --- [Aha na to akong... Dili man na siya akong... 'Tung akong biyudang usa.] [laughter] Gwapa no? Gikasal na na. Pulis pud. Moro, Tausug. Iyang classmate.

Ana man nang mga pulis, mag-unay. [laughter] Oo, magligaway sila didto unya pag gawas sa academy, wala na. [Aha na ba tong usa akong binuangan, biyuda nako.] [whistles] [Hoy, aha na 'to? Jasmine. Nauwaw na. Mura man ni'g salin sa Amerikano niadto.]

Muapil na gud ka. Pila gud ka bata nga --- nagtu-o ang mga ginikanan naka-eskwela pag-abot nila ngari to their horror? Wa'y natapos unya adik-adik pa. Aha na man ilang singhot? Aha na man ang ilang gibag-oran ngadto?

Unya gikapatan nila ilang --- gikapital nila ang ilang dignidad sa ilang pagkatao. Gi-ugom na lang nila tanan. Unya ganun na lang. Anaon nimo.

Ah kay naa ra ba'y laing [mutual?] ko. Kani, chismoso kaayo ning mga y***. [laughter] Simultaneous man na. Didto manadiretso sa Manila. Oo, direktso na, may transmitter na sila. Utro pud ning y***. [laughter]

So mao na diha. Ako, nabalitaan nako karon lang nga si Halili namatay. Pero suspetsa namo droga. Suspect lang, suspect, droga. Mahibaw ka man gud. Mahibaw ko. Pero kuan lang...

Mayor ka unya ang imong bracelet mura ka'g taga --- diha kutob muuli unya mga gold. Unya ang imong mga kwintas. Kakita ka ba ato niya? Naay kwintas nga dako kaayong Hesukristo nga gilansang sa diamante.

Mas hapdos na. [laughter] Ang Gino-o naga-aguroy ang iyang ato unya lansang lang. That's an obscene. Tinuod bitaw. Ako kato lang ano ato. Mag-kurus-kurus ka ana'g diyamante? Wa ka...

Hain man butang imong... Diyos na gud nang crucifix unya butangan nimo'g diyamante na --- kapobre atong Gino-o. Wa man gani to siguro karsonsilyo. [laughter] Lakaw-lakaw anang... Kapobre adto.

Unya ang mga relo, mga... Pagkahuman nahiwbaw pag-ingon na, "Mayor, wala man ko, Mayor." Adtuhon pa ko, bolahon pa ko. Giingnan tika "P***** i** mo, huwag mo akong lokohin. P***** i**, papatayin kita."

Unya magkigdungon ka sa pulis, "Sir, sige man, sir." Ingon dayon siya nga, "Bong, galit si Mayor sa akin?" Ako, "Ingna Bong, siya akong isunod." Larga ngadto, gibiyaan iyang pagka-mayor. Si Mabilog. Imo pang bilugon akong ulong y***.

So mao na akong warning kay makadaot man gud sa ato. Wala na man ning speech-speech.

Kuan man lang ni pero basahon ta lang ang last page ani. [laughter] Kay ang gabuhat ani ni-a man. Basig mahiubos. [laughter] Basig sa eroplano ni gihimo, ato lang pud tagaan og respeto. [laughter]

Pero mao ra nay akong kuan diha. Hibaw-a ninyo ang importante karon is connectivity. Kita mo kanang sa Pilipinas og magtan-aw mo'g straight, Luzon, Cebu, unya ngari sa Davao. Wala kaayo sa Bukidnon nga center because it's mountainous.

Unya, ang usa ka lugar nga walay pantalan dugay gyud na mo-progress --- dugay gyud na mo-progress. So kamo ni-a ngari, you have all the factors to make it really big.

Pero ang inyong number one problema is connectivity. Mao na'ng kinahanglan naa moy airport, naa mo'y pantalan. Maski'g ano lang --- maghimo mo'g pantalan. [laughter]

Tinga'a bitaw ko Art, ganito kasi 'yan Art eh. Maayo kay nia si Tugade. Noon kasi Art --- Davao, Manila, may barko. So maligaya ako kasi 'yung barko ang sumasakay diyan 'yung mga mahirap. Hindi man 'yan sila sumasakay ng eroplano. Kasi sa barko, pag magpunta silang Maynila, Cebu, nagkakaroon --- may space sila makadala sila ng itlog, manok, bigas.

Itong mga airline mga hambugero man ni. [laughter] Dili man --- hindi sila makadala ng ano... Ngayon, ang GenSan is the staging area for Manila. So the Davaoeños would have to travel to GenSan tapos doon magsakay ng barko. Baka maisipan mo to encourage other people, maski apat o lima ka barko to tourism.

Kasi 'yan ang transportation ng mga pobre eh. Hindi man 'yan sila nag eroplano kasi hindi sila makadala-dala ng mga bagay. [applause]

Hasta mo, maski na papano pagbutang mo'g desenteng gamay nga ... Because you would never know. Ang kaning Leyte, I don't know kay because of --- it's really an area where you --- you're the window of the Pacific.

So every now and then, there always destruction. Ang pag-asa ninyo ani siguro mga mining-- mining but ako, I do not encourage it because one of these days I will stop mining actually. [applause]

Undangon gyud nako because makita ninyo sa Mindanao murag tansan gani --- murag tansan sa Coke --- Cola-Cola ana. Murag gipamutang ngadto sa yuta kung magtan-aw ka sa taas --- low-flying ka, murag mga tansan buslot-buslot na.

So the mountains there are punctured with so many holes that whenever there's a rain --- and it is a rainy island, magdeposito og tubig mao nang mag-lanslide. It's really a very destructive activity, though you would call it economic activity but it destroys the whole of adtong atong --- atong yutang natawhan.

Makit-an nako ang siltation kanang brown nga stu --- kanang sa mountains ba, siltation, brown na. It's advancing towards almost a kilometer from where it used to be --- when it touched the ground on high and low tide.

So giwarningan pud nako tanan. We are only earning 70 billion sa --- the whole ug sa operation, naa lang ta'y 70 billion. Og naa lang ko'y makuha nga gwapo nga income, I will decide one of these days akong undangon ang mining. Guba gyud atong nasud --- guba gyud. [applause]

So kanang Boracay, maapikhan ko diha kay apurado kayo ning mga y***. Mura ra ba'g ilang yuta. Naga-ilogay man lang na sila diha.

Ingon nako, "you just let me clean Boracay". [applause] Naa si Cimatú --- General Cimatú, naa si General Año. I told them to clean it and it's halfway done. So when it's complete --- since Boracay Island is classified as forestal, agriculture, I have already initiated land reform sa likod. Tibuok didto sa likod. [applause]

Leaving the strip diha, akong ingnon ang Congress --- and then from the coast so didto sa tubig. Then they can maybe count half a kilometer or one kilometer wide, ana, mao ra na'y ihatag nako. Because if you open Boracay sa mga Pilipino, tanang mga datu magbutang --- eh siyempre it's a crown jewel of a tourist destination.

Probably a lot of the rich guys... Wala ta mainggit, but the problem is mamutaang sila'g mga subdivisions diha unya ang ilang --- ang ilang septic tank, ang ilang hugaw diretso gihapon na sa dagat.

And so Boracay is just a small strip. It can only handle --- if you have the water treatment, ang imong tubig dili modiretso sa dagat moagi una og treatment. Limpyohan unya ihulog ngadto sa dagat. Pero how kanang mga kasilyas nga septic tank lang tapos unya naay kanal, asa man padu'ng ang tubig? Gravity man gyud na.

So akong gibuhát just to preserve it, hatag nako land reform. So land reform --- wa man pu'y mga yuta ang mga tawhana na giilog mana nila sa mga Mangyans. Ihatag una nako sa original nga tawo.

Now, moingon sila nga ibaligya man na nila. Wala man koy problema diha. I do not have even any dynamics about it, actually. Pareho sa Davao, land reform? Go ahead. Karon after 10 years, sugod na sila'g baligya because there's a prohibited period of selling and alienation.

Karon ginabaligya na nila. Ingon nako pasagdi. Kay Davao, boom na man pud ang Davao. Pinakamahal nga yuta sa Pilipinas, Davao eh.

O di sige, ihatag sa mga tawo. Ngano man? Ingon nako may nalang na, nakaabot sila'g diyes anyos, lima ka tuig, nabaligya nila --- tagpila na man na ron?

Ang usa ka yutang ilang gihatag sa ila would be around --- kung paliton og balik it's about 500,000, 300,000, 200,000. At least ang mga pobre nakagunit og kwarta. [applause]

Libo mo'y ilang gunitan. Hala niadto magbaguod sila'g --- hatag sila'g ilang... Himuon lang sila'g mais, bahin diha sa kuan... Karon maskin tuod og nawa'a na'ng yuta, dagko na ilang anak --- o sige ibaligya, ako "ay ibaligya na, ila man na". O karon, kit-an nako mga gwapo na'g sanina mga Adidas na'g sapatos pero wa'y trabaho ang mga buang. [laughter]

Gihurot. Ang uban namakasyon didto namalik sa ilang lugar. O di maayo nalang, una sila mamatay nakatilaw sila'g --- mao ra man na'y akoang consuelo.

Tan-awa ko, nabuhi ko'g pila ka tuig nakabalik pako sa akoang yutang natawhan. [cheers]
Gwapo pa gyud ang mga tao diri. [applause]

Unya, wala kaayo'y away. Pusilon ang helicopter lang para matagak. [laughter] Ah ana man gyud na.

Well, anyway, that's the... I was worried about na... It's tapering off. It has lessened considerably.

Ayaw ninyo'g buhi-a. Kay kung inyong buhi-on mobalik gyud ko. As long as I'm President activity nga droga, masiguro nimo patay gyud na --- patay gyud na. Wala ako'y pasensya anang mga p***** i**...

They have destroyed so many lives, ruined the dreams of a lot of people. Ayaw gyud ana kay di gyud ko mosugot. Labi na ngari sa akong yutang natawhan. [applause]

So unsa ba'y kuwang nimo? Kay ingon si Art, patas-an daw niya ang runway. By when? [Sec. Tugade answers: "Two years, sir."] Two years. [applause]

Kani, bright gyud ni, two years. Two years so... Mao ra man siguro akong mensahe ninyo. Makighugoy-hugoy lang ko kay taga-ngari man gyud ko.

Naa ko'y daghang ig-agaw ngari labi na mga gwapa. [cheers] Kanang medyo guwang-guwang na, ayaw na'g taas og kamot. Kadto lang mga gwapa. [laughter]

Aha man akong mga ig-agaw ngaring gwapa? Gwapa --- layo na ra ba 'tag kuan, karga ta mo sa helicopter ron. [laughter]

I would like to just read a portion of --- actually it's the last paragraph, just to give honor also... 'Di, lisod ni buhaton sa eroplano.

I trust that you will remain unwavering in our mission of transforming the Philippines into a truly progressive and prosperous nation.

Together, let us sustain the gains of our reforms so that we may fully realize our aspiration of providing more dignified and comfortable lives for all kababayans.

May you renew your commitment to our promise of real and lasting change as you celebrate today the success of the province of Southern Leyte. I wish you more power in the years ahead. [applause]

Mga kaigsuonan, nalipay kaayo ko'g dako nga nakaabot ko ngari. Gituyo gyud nako ni that I'll attend the 58th celebration para lang paghatag pu'g honor sa okasyon. [applause] And anyway, taga-ngari man ko.

Unsa pa man? Naa na man inyong airport. Mall siguro? Mga lima ka-mall diri. Asa man ta ibutang? Pagawaan mo ng mall na lima. Murag kadako sa MOA. [laughter]

Di bitaw. Your island has a lot of room for improvement. But first gyud na ang connectivity so that people can come here and see what they can do ug kamo pud diri. But take always the fact that you are visited by typhoons.

Diri man ko tung pag-kuan. I was --- the day after, the day after nga pagka-igo. Diri man ko. Diri man --- nistorya mo'g mayor. Nihatag man ko'g tabang pud ninyo.

Unya wala man diay basig kahoy nga natumba. Aha na man tung kwarta? [cheers and applause] Inyong gi-blow out 'no? [laughter] Didto sa pikas nangabaho, kamo ngari sige mo'g...

Bitaw, I... First time in --- one of my saddest moments sa akong kinabuhi. Di na nako kuanon sa inyo kung unsa. But the view --- didto man mo tanan. I believe you went there.

'Di kaya sa --- katulo gud ko ga-unda'g --- undang-undang kunwari muingon ko mangihi lang ko pero musulod ko didto sa mga balay nga guba para lang muhilak. Mao nang...

Sana hindi na mauulit 'yun. Pero I said, this is not the first time recorded ang Yolanda. In the previous years passed, centuries ago ani gyud ni ang... Kamo'y bintana sa Pacific Ocean eh. So kamo gyu'y mauna.

Resiliency and a lot of prayers sa Gino-o. Kanang atong Gino-o. [laughter and applause] Muingon mo nga... Kay adto daw ko ibutang sa Gino-o sa impyerno, nabuang na.

Ang akong Gino-o, walay impyerno, wala'y langit. Ang akong impyerno dili man g*** ng Diyos na atong uban nga mag-himo'g impyerno. Nganong buhatan man ko nimo'g impyerno nga... Unsa man ni akong unsa? Kanang mga babae-babae? [laughter]

Unya usahay anang krrrrk. Unsa man na, para man na sa katilingban. Unya ibutang ko nimo'g impyerno. Wa'y... Ang Diyos, all forgiving. Dili na kamao nga ibutang ka sa impyerno. Dili na tinuod.

Dili pud na tinuod ng purgatoryo. Langit lang na pero ayaw mo'g tuo ana nga si San Pedro ang guwardiya diha sa gate anang... Kay mao na og maabtan nako siya nga puro iti ng gate diha sa kuan, siya mao'y akong sapakon. [laughter]

Unsa kang y***, unsa mang klase kang guwardiyaha ka. Tan-awa ang iti sa imong... Ako, himuon ko nang y***** tinuwang (tinola). Naay kamunggay diri, ah sigurado na. [laughter]

O bitaw. Tu-o ka man na nila. Diri mo tuo. Iglesia ni Duterte ang bag-ong relihiyon karon. [cheers and applause] Kay nganong sige mo'g pakpak? Gitiman-an mo sa pari. Di na mo bendetahan pagkamatay. [laughter]

Bitaw, nga... Di ko --- di ko gusto away. Kay kaistorya ra man nako ang CBCP. Ang presidente diha, Valles. Taga-Bohol man na. Wa man pud na'y gibuhay og di magsige'g yaga-yaga, pakatawa. So kami mag-istorya. Magkasinabot man mi.

Ana ko, "Basta diha ka lang, father. Maningkamot la'g imo. Maningkamot lang ko'g ako." Oo, wa'y problema. Kay og dili na tinuod imong langit, diri ka sa akong langit. [laughter] Ang akong langit di tinuod, 'di pasudla ko diha sa imo. [laughter]

Muana man na si father. Tinuod na. Kinsa'y nakailang Father Valles? Taga-Bohol na. "O, dong. Dong, tinuod na dong. Tinuod na." Oo, buotan kaayo na.

Pero kanang uban magsige'g... Gibuhi-an ko na tung kuan. Kinahanglan man gud nang kada naa'y mamatay, na'y pari giadbokasihan niya nga kontrahan sa gobyerno. Nganong mupatay man ko'g pari? Gino-o ko. Ang mga sundalo, nganong mupatay man na'g pari? Unsa ma'y labot anang pari?

So naay pari nga namatay. Sa among imbestigasyon, babaye. Daghan kaayo'g babaye. Unya nakuha namo ang cellphone.

Unya mutan-aw ka? Sige daw. "Naghubad ka na ba?" [laughter] "Ang langis, nandyan na ba?" T*** i**. Dirty talk ba. "O sige, umpisahan mo na." Uhhhh... [laughter and cheers] Di ko dagha'g ti-aw ha.

Mao na'y... I-record ko ni, isabwag pa na. Katong usa ka pari nga iya man gipatay tung iyang kabit. Tung bata nga naa siya'y bata unya iyang pabunyagan. I don't know what went wrong. Siya'y gapatay sa iyang kabit nga kuan.

Mao nang ani --- nibuto ko ba. Ang pasangil, mao to, namalikas na ko. Unya kamo bang mu-criticize nako, kamong mga religious, ani ni: Do not use God. Ayaw i-apil sa imong pagsaway nako "Ikaw, ang Gino-o gitagaan ka'g sentensya, malata ka sa ana ana."

Kay inig tubag nako, akong apilon ang imong Diyos og atake kay imo mang gigamit. [cheers and applause]

Mao na ingnan nako o. Lagi daw. Ayaw ninyo gamita nang Diyos kay ke pari ka man o obispo ka, sige lang diha paningkamot.

Ayaw nang kuan, kanang... Muingon man pud ko. Kay ngano? Kay nagtuo ka nga kanang imong Diyos ang akong Diyos?

Kaning akong Diyos, mas isog. Ipakulata ko hinuon na imong Diyos. [laughter] Mas marunong pa.

Mao na akong giingon. Ayaw ninyo'g gamita. Kay gamiton ninyo ang Gino-o, maapil gyud sa atake.

Katong madre, gipa-deport nako. Unsa ma'y sulti niya ngadto sa mga strikers? "O, ayaw mo pag-kuan, kanang --- mao ni inyong gobyerno g***. Kana inyong mayor g***. Kinahanglan adto sa Diyos." Ah, madreha ka.

Ingun-ana ba. Ayaw gamita ang Gino-o kay ma --- ma kuan ni, ma apil sa istorya. Atake lang diha. Duterte, mao kini.

Ako ha, para kamong taga-Maasin mahibaw, gikan ko ngari. Wala'y transaction sa gobyerno nga muabot sa akong lamesa. Ke ma airport, ke ma train, ke reclamation, ke unsang buildinga, kutob ra na diha. It begins and ends with the Cabinet member. [applause] Wala sa ako na.

Mao nang kusog kaayo ko muatake anang mga --- "baga mo'g nawong". Wala mo'y makuha sa ako. Di ko naga pirma. Inyo na. Trabaho man nimo na, kumpletuha na. Di na muingon approve, disapprove.

So wala mo'y ma sulti gyud sa ako. Gituyo ko gyud na. Dugay gud kong mayor. Mahibaw ko'g unsa'y... Pero wala ko'y pildi-pildi ha sukad. Tungod man sa Leyteño. [cheers and applause]

Kay nganong mapildi man pud ko sa Davao? Ang unang nilangyaw, mga Cebuano, Leyteño, Bol-anon, Waray, mga Ilonggo, mao na didto sa Magpet, abot na sila'g North Cotabato, Dadiangas.

Muadto ka'g Dadiangas karon, og di ka kamao mu-Ilonggo, ah patay ka. Ti ang ambal diha Dadiangas, Ilonggo gali? Sa damo sang Ilonggo. Ara Ilonggo ngari, Ilonggo ngadto, ara nga...

Naay istorya nako. Ayaw'g saba ha. [laughter] Abot mi ni Piñol, Cabinet member nako, Secretary of Agriculture. Ayaw'g saba kay basig masuko na siya.

Pag-abot niya, kahibaw man nang --- kana bitawng mga buta nga manghilot sa airport. Mga buta na sila mang hilot. Unya makadungog man na sila sa akong tingog. "Sir." Pagsulod nako. "Alis ka, sir?" Ingon ko nga, "Oo." Malingat man dayon. "Uy, si mayor man na. Mayor. Mayor, mayor, ana, hilot."

Siyempre pagbigyan nimo, tagsa sila'g kamot. "O sige o." Hiloton nila, tagsa sila kay usa ka gatos man na ang kamot. Sige nila'g ana. [laughter]

Pag-abot ni Manny, eh ana ko, "Man, oh, diha pahilot." "Sige," ingon siya. Nag-hilot na, ana.

Ingon dayon sa buta, “Ti, to, Ilonggo ka?” Ingon dayon si Piñol, “Ti nganong alam mo Ilonggo ako?” “Ti damo sang hangin sa ulo mo oh.” Nag-ganun. [cheers and applause] Atika lang. Damo sang...

Pero baya ha, ang atong sundalo, kadaghanan Ilonggo, Ilocano. Mao ra na’y kuan, kanang mga warrior sa atong race. Taga-Bohol, pari-pari dayon. [applause] Daghang pari taga-Bohol. Bisaya? Aysus talawan ang p**** i**. [laughter] Maayo lang sa inom, buhat og paltik.

So inig mudagan ko sa Davao, ang akong masa, Cebuano. Natawo man gyud ko ngari. Kahibaw ba mo naa ko’y birth certificate diha. [applause] O unya naa pa ko’y Bol-anon. Wa... Wa jawa. Jawa-jawa. J man na sila. Wa jamo.

Og mag-ipon na, unsaon pagka-pildi nako? [applause] Mao man ni akong masa. Pero istrikto ko sa Davao. Kamong naka-adto’g Davao. Naka-adto na mo’g Davao? O, tan-awa. Tan-awon nato’g naa ba’y kawatan diha sa kanto, naa ba... Wala. Wa’y istambay, wa tanan.

Mao man na akong ginabawal. Kani gung mga hamburgerong mga human rights, human rights... A child can be arrested, accosted and arrested and brought to a safe place not necessarily a police station, but a safe place where they can rest for the night or detained there for their own protection. That is allowed under the parens patriae law.

A father of the nation can always order that to protect the child. Dili nimo arestuhon, but to gather them, butang nimo sa barangay hall, para di mag-lagaw-lagaw kay sa Manila, ginahimo na silang runner sa...

That’s a philosophy. Kaya mga bugo man na diha. Mga bright diha sa gobyerno taga-Leyte ra gyud. [cheers and applause] Ug si Tugade ug kaning Ilocano, ug --- Leyteño diay kay naa si Tolentino.

Bitaw. Musulti gani ko... Naa ni’y usa. Naay usa ka senador. Wa man ko muingon nga i-allow nako ang jueteng. Niingon lang ko mangita pa ko’g paagi og unsaon gyud ni kay ang lotto wala mosalir. Mao man unta to’y panlaban sa jueteng.

Gigamit man hinuon ang lotto sa numbers. Gi-pattern nila, unya mas dako ang ilang dividendo.

So nangita pa ko’g paagi. Kay og di nimo putlon nimo na ron, ang muilis, ang mutake-over sa networking, ang mga durugista.

But I never said that I prohibited the police. Wa ko’y gihatag ana. Wa lang siya maminaw sa kumpletong transcript. Mao man na’y ikadaot.

Kay kani gud si ano, “Anong masasabi mo?” Putlon man na nila. Unya mao ra pu’y tubag anang ihatag sa... Mao na.

So paminaw lang mo nako. Tatal, inyo man kong gipili. Ato ning hinay-hinayan og... Basta --- basta pagkahuman nako, I promise you a more comfortable Philippines. Mao lang na. [applause]
Di ko mag-saad, basta kumportable nga Pilipinas.

Unya magpadala ko'g daghang baynte dos ngaring... O de bomba. [laughter] Ayaw pusila na akong airport ha. Dili na ako, sa gobyerno na. Basig tirahon hinuon ninyo na akong... Mag-purot-purot unya na. [laughter]

Ah bitaw. Maling --- kuan nako. Manamilit na ko kay mag-helicopter ko padulong Cebu. Nag-eroplano ko padulong ngari pero kanang gamay nga eroplanong maka-landing kay ang inyong runway mubo man.

So ni take-off na 'to kay wa man mo'y pang-gabii. Wa moy gabiing kuan. Sulo la'y gamiton diha sa daplin sa... [laughter] Pwede na man na. Sulo nalang. Unya mag-chopper ko Cebu. Mubalhin napud ko'g laing eroplano.

Unya pag-ampo mo nga di matagak. [laughter] Kay og matagak, nakaila mong Robredo? O gusto mo niya? Babae gyud o. Eh gusto...

Kinsa'y gustong Robredo? Katong wa, panyagit mo. Wa man mo manyagit. Kabigao'g tingog. [laughter]

Daghang salamat ha. [applause]

--- END ---